

Naja Marie Kjær Bramsens tale om privatøkonomi på skoleskemaet ved Talefest Midt

Taler

Naja Marie Kjær Bramsen
Elev på Aarhus Gymnasium

Dato

19. marts 2025

Sted

Dokk1, Aarhus

1 Noget af det jeg holder mest af, er at spille spil. Brætspil, kortspil - alt sådan
noget. Heldigt nok for mig har de fleste i min familie det på samme måde. Dog
har alle hver deres spil-favoritter. Der er fx min fætter der **kun** synes det fedt
hvis han vinder. Der er min søster der ikke gider spille lange spil **og** så er der min
5 onkel. Han er typen der bedst kan lide de spil hvor han styrer reglerne. Han er
en af dem der lige... kommer med en ny regel midt i spillet som han "havde
glemt at fortælle om" og som sjovt nok er til hans fordel.

Så ham synes jeg ikke altid det er sjovt at spille med. Det tænker jeg ikke jeg er
10 den eneste om. Jeg tænker vi er mange der ikke gider spille med folk der kommer
med nye regler løbende i spillet eller lige... havde glemt at fortælle om en regel
eller to. Denne oplevelse føler jeg dog ikke kun jeg støder på her.

Det føler jeg faktisk også jeg oplever i vores skattesystem. Jeg synes derfor at vi
15 skal have indført at vi i folkeskolen skal undervises i privatøkonomi og vores
skattesystem. For lidt ligesom når jeg spiller med min onkel føles det, som om
reglerne i skattesystemet hele tiden ændrer sig, og at der hele tiden er nye ting,
man skal forholde sig til. Der er ord og begreber som Amor-ti-se-ring, aktiv-for-
deling, af-skriv-ning, ak-kord-løn og a-con-to. Det bare fem ord med A som
20 ingen har forklaret mig. Herefter kommer forsat et helt alfabet med andre ord
og regler, der mest af alt føles forvirrende og uforklarlige. Og lige som når jeg
spiller mod min onkel, sidder jeg tilbage med en følelse af at tabe i et spil, jeg
aldrig fik en fair chance for at forstå.

25 Jeg er helt sikkert ikke den eneste der har det på den her måde. En undersøgelse
viser nemlig at 7 ud af 10 danskere betaler forkert i skat. Hvordan kan det være,
at en så vigtig del af vores samfund skal være så forvirrende for så mange?

30 Hvorfor skal vi alle være fanget i et kompliceret brætspil siddende over for min onkel, med hans regler som ingen andre end ham helt fanger? Det synes jeg er for galt.

Jeg vil derfor opfordre jer, andre studerende, der sidder med samme følelse som
35 mig: Tal med elevrådet eller lærerne på jeres skole. Foreslå temauger eller undervisningsforløb i fag som fx matematik og samfundsfag, hvor vi kan blive undervist i økonomi og skat. For det er fint at vide hvor mange grundstoffer der er i det periodiske system eller hvorhenne Kina ligger. Men hvad fanden skal vi
40 bruge det til hvis nogen af os i fremtiden står og er endt med at være blevet forvirret over alle skattespillets regler. Hvilket har gjort at man har betalt for lidt i skat, og nu har en skattegæld.

45 Så kan man jo ikke bare gå op til skattestyrelsen, og komme med sine egen spilleregler om folkeskole-fakta og sige forresten så er der 118 grundstoffer i det periodiske system og Kina ligger i Asien og så forvente at folk i skattesystemet bare klapper i hænderne og sige det godt husket bare glem det med skattegælden
50 den fikser vi. Det ville jo aldrig ske, SOM I ALDRIG NOGENSINDE.

Det burde være en rettighed for os alle, at vi fra barnsben lærer hvordan vi bedst passer på vores penge og sørger for at få betalt vores skat ordentligt.

55 For jeg synes godt om ideen, at vi sammen skal støtte at alle i vores samfund er sikret hvis ulykken rammer. Men jeg synes også det skal foregå på en måde så flest muligt står tilbage og ikke føler at de er blevet snydt og bedraget som i et spil mod min onkel. Nu hvor vi endelig skulle spille et spil som skulle kunne skabe en tryghed for os i vores hverdag.

60 Så lad os allesammen fælles – kæmpe for, at vi unge, og ja, faktisk alle i Danmark, bliver ordentligt uddannet i, hvordan vores skattesystem fungerer. Det vil ikke kun styrke vores tillid til samfundet, men også skabe mere tryghed og orden, der vil gøre hverdagen lettere for alle.

65

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler.

Kildetype

Digitalt manuskript

70

Tags

Agitationstale, Talefest

Relateret

Ida Stampe Haghs tale om gratis offentlig transport ved Talefest Midt
19. marts 2025

75

Isabelle Fontini Degns tale "Fra formynderi til frihed" ved Talefest Midt
19. marts 2025

Joey Damgaard Leths tale om at tage chancer ved Talefest Midt
19. marts 2025

Jonas Overgård Christensens tale om elcyklister ved Talefest Midt
19. marts 2025

80

Louise Fjeldgaard Hvalsøes tale om kvindedrab ved Talefest Midt
19. marts 2025

Lukas Rask Jensens tale om ensomhed ved Talefest Midt
19. marts 2025

Magnus Gyldholm Møllers tale om atomkraft ved Talefest Midt
19. marts 2025

85

Oscar Moen Søndergaards tale om ligestilling ved Talefest Midt
19. marts 2025

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/naja-marie-kjaer-bramsens-tale-om-privatokonomi-pa-skoleskemaet-ved-talefest-midt>

90

95

100

105